بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް

- ޤަޟިއްޔާގެ ނަންބަރު: 2021/HC-B12/44
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
- އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ފަރާތް: ސުހައިލު ސިއްދީޤު / ގަސްދާރުގެ، ގއ. މާމެންދޫ
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ކޯޓު އަމުރު (ބަންދުން ދޫކުރުން)

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު
ފަނޑިޔާރު އަލީ ސަމީރު
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް

ނިމުނު ތާރީޚް: 28 ރަބީޢުލްއައްވަލް 1443
05 ނޮވެމްބަރު 2021

ހައިކޯޓުގައި ޝަރީޢަތް ނިމުނު ތާރީޚު:

17 މުޙައްރަމް 1443

25 އޮގަސްޓު 2021

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ކޯޓު އަމުރުގެ:

- ނަންބަރު: P2C/MA/2021/145
- ނިންމި ތަން: ހުވަދުއަތޮޅު އުތުރުބުރީ ވިލިނގިލީ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓު
- ބާވަތް: ކޯޓު އަމުރު (ބަންދުން ދޫކުރުން)
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު: 16 އޮގަސްޓު 2021
- ނިމުނު ތާރީޚު: 16 އޮގަސްޓު 2021

ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަރީފުގެ ރައުޔު (ފަނޑިޔާރު ޢަލީ ސަމީރު އާއި ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް ތާއީދު ކުރައްވާ.)

މައްސަލަ:

1. މިއީ، ހުވަދުއަތޮޅު އުތުރުބުރީ ވިލިނގިލި މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު P2C/MA/2021/145 ކޯޓު އަމުރު އެ ކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ ޤާނޫނީ އުޞޫލުތަކާ ޚިލާފަށް ކަމަށްބުނެ، އެ އަމުރު އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ މައްސަލައެކެވެ. އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައިވާ ފަރާތަކީ، ގއ. ވިލިނގިލި / ގަސްދޮށުގެ، ޝަފީޢު ސަޢީދު އެވެ.

މައްސަލައިގެ ކަންހިނގާފައިވާ ގޮތް:

2. 2021 އޮގަސްޓް 15 ވަނަ ދުވަހު ގއ. ކޫއްޑޫ އެއަރޕޯޓުން ފުރަން ދިޔަ ފަރުދުންނެއްގެ އަތްދަބަހުން 21500 (އެކާވީސް ހާސް ފަސްސަތޭކަ ރުފިޔާ) ވަގަށް ނަގާފައިވާކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވުނު މައްސަލާގައި ޝަފީޢު ސަޢީދުގެ ބައިވެރިވުން އޮތްކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ ޝަފީޢު ސަޢީދު ދޫކޮށްލައިފިނަމަ ހެކި ފޮރުވާ ނައްތާލަން މަސައްކަތް ކުރެވިދާނެކަމަށް ފުލުހުންނާއި އަދި ހެކިބަސްދޭން ހުރި ފަރާތަކަށް ނުފޫޒު ފޯރުވާނެކަމަށް ފުލުހުން، 16 އޮގަސްޓް 2021 ވަނަ ދުވަހުގެ 01:05 ގައި ޝަފީޢު ސަޢީދު ހައްޔަރުކުރިއެވެ.[1]

3. ޝަފީޢު ސަޢީދު ހައްޔަރު ކުރެވުނުތާ 24 ގަޑިއިރު ބަންދުގެ މުއްދަތު ނިންމުމަށް ގއ. ވިލިނގިލި މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓަށް ހާޒިރުކުރުމުން، ފުލުހުންގެ އެދުމާއި ދިފާޢުގެ ހުށަހެޅުންތައް ބަލައި ކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ އެ މަސައްކަތުގެ ޝަރުޢީ ބާރު ހިމެނޭ ދައުލަތުން ޝަފީޢު

---

[1] ދިވެހި ފުލުހުންގެ ރިޕޯޓުގެ ނަންބަރު: TD136930 ހައްޔަރުކުރިކަމުގެ ލިޔުމުގެ މައުލޫމާތު ބަލާ.

ސިއްދީޤު ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް ހުވަދުއަތޮޅު އުތުރުބުރީ ވިލިނގިލީ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުން އަމުރުކޮށްފައިވެއެވެ.[2]

4. ޝުޢައިބު ސިއްދީޤު ޝަރުޠުތަކަކާއި އެކު ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް ނިންމި ހުވަދުއަތޮޅު އުތުރުބުރީ ވިލިނގިލީ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު P2C/MA/2021/145 ކޯޓު އަމުރަށް ބަލާއިރު، އެ އަމުރުގައި ޝުޢައިބު ސިއްދީޤު ބަންދުން ދޫކޮށްލުން ނިންމި ސަބަބު ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ؛

> "ބަންދުގައި ބަހައްޓަންޖެހޭ ސަބަބެއް ދައުލަތުން ނުދައްކާތީ އާއި ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ޝަރުޠުތަކަކާއި ދޫކޮށްލުން."

5. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވަނީ މިބުނެވުނު ހުވަދުއަތޮޅު އުތުރުބުރީ ވިލިނގިލީ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު P2C/MA/2021/145 ކޯޓު އަމުރެވެ. އިސްތިއުނާފު ކަމުގައިވަނީ [illegible] ޝުޢައިބު ސިއްދީޤެވެ.

އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތައް:

6. ހުވަދުއަތޮޅު އުތުރުބުރީ ވިލިނގިލީ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު P2C/MA/2021/145 ކޯޓު އަމުރު އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން އަންނަނިވި ނުކުތާތައް ހުށަހަޅައި އެ ނުކުތާތަކާ ބެހޭގޮތުން ދެފަރާތުން ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ފާހަގަކޮށްފައި ވެއެވެ. އެގޮތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކަކީ؛

6.1 ހުވަދުއަތޮޅު އުތުރުބުރީ ވިލިނގިލީ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު P2C/MA/2021/145 (16 އޮގަސްޓު 2021) ކޯޓު އަމުރަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއާއި ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) 60 ވަނަ މާއްދާގެ

---

[2] ހުވަދުއަތޮޅު އުތުރުބުރީ ވިލިނގިލީ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު P2C/MA/2021/145 ކޯޓު އަމުރު

(ހ) އާއި އެ ޤާނޫނުގެ 59 ވަނަ މާއްދާއާއި، އެޤާނޫނުގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ (އ) އާއި ޤަވާއިދު ނަންބަރު 2021-SC-REG-01 (ސުޕީރިއަރކޯޓުތަކުގެ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދު) ގެ 13 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ނެރުއްވާފައިވާ އަމުރެއްކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅައި ނުކުތާ އާއި،

6.2 ބުނެވުނު ކޯޓު އަމުރަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި "[illegible] ކޯޓުތަކުން ނިންމާ ނިންމުންތަކަށް [illegible] ކޯޓު ތަކުން ތަބާވާންވާނެ" ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދުސްތޫރާ ޚިލާފަށް ނެރުއްވާފައިވާ އަމުރެއްކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅައި ނުކުތާއެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން ދެއްކި ވާހަކަ:

7. އިސްތިއުނާފުގައި ނުކުތާއާއި ގެނެސް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ދެއްކި ވާހަކަތަކުގައި ބުނެފައިވަނީ، [illegible] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ (އ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައިވާގޮތުން ޖިނާއީ [illegible] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގައި [illegible] 02 (ދޭއް) [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] (SWE-3 [illegible]

[illegible]

[illegible]:

8. [illegible]

[illegible]

އިޖުރާއާތުގެ ޤަވާއިދުގެ 13 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ޝަރީޢަތް [illegible] މައްސަލަ [illegible] [illegible].

ފާހަގަކުރެވުނު ކަންތައްތައް:

9. 2021 އޯގަސްޓް 15 ވަނަ ދުވަހު [illegible] 21500 (އެކާވީސްހާސް ފަސްސަތޭކަ ރުފިޔާ) ވަގަށް ނަގާފައިވާކަމަށް ތުހުމަތުކޮށް [illegible] ޝަރީޢަތް [illegible] [illegible] [illegible] ޝަރީޢަތް [illegible] [illegible].

10. ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ 2 ވަނަ ނަންބަރަށް ރިޢާޔަތްކޮށް [illegible] ޝަރީޢަތް [illegible] [illegible] ޝަރީޢަތް [illegible]

މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކަލެއް އޮތް އިރު އެކަށޭނަވަރުގެ ދަލީލުތަކެއް ޝަރީޢަތަށް ހުށަހަޅާފައިނުވާތީ ސާބިތުވާ ބަންދުން ދޫކޮށްލުން ނިންމާފައިވާ ނިންމުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާ އާއި ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އާ ޤާނޫނުގެ 59 ވަނަ މާއްދާ އަދި 22 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި ސުޕްރީމްކޯޓުންނެރުއްވި ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދުގެ 13 ވަނަ މާއްދާ އާއި ޚިލާފު ގޮތަކަށް ތަޠުބީޤުކޮށް ނިންމާފައިވާ ނިންމުމެއްކަމުގައި ހައިކޯޓަށް ނުފެނެއެވެ.

11. މިހެންގެ ވައްކަން ތުހުމަތު ކުރެވޭ ކުށަކީ، ޖިނާއީ ބޮޑު ކުށްތަކުގައި ހިމެނޭ އެފަދަ ކުށުގެ ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ މީހާ ހަމަ އެކަނި އެ ސަބަބަށްޓަކައި ބަންދުގައި ބަހައްޓަން ޤާނޫނީ ސަބަބެއް ނުވާތީއާއި މިހެންގެ ވައްކަން ޖިނާއީ ބޮޑު ކުށްތަކުގެ ތުހުމަތުގައި އެހެންނަމަވެސް އެފަދަ މިހެން ބަންދުގައި ބަހައްޓަމުން ކަމުގެ، ބޮޑު ކުށްތަކުގެ ތަޙުޤީޤުކުރުމުގެ މަރުޙަލާގައި ބަންދުކުރުމުގެ ޤާނޫނީ ސަބަބު ނެތި ބަހައްޓައިގެން ނުވާނެއެވެ. އެކު އެހެން މިހާރު ބަންދުގައި ބަހައްޓަމުން ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނާ ބަޔަކު ބަލާ ވަކިން ނުވަތަ ތުހުމަތު ކަމުގައި އަދި މި ބުނާ ވަޒަންކުރުމުގައި ހަރަކާތްތެރިވާ ޙާލަތު ނިސްބަތް ވަކިން ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނާ ބަޔާން ކުރެވޭ ވަޒަން ކުރަންޖެހޭކަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ސަބަބު އިސްތިޘްނާއީ ޙާލަތުގެ ވުޖޫހަށް ޙާލަތުގެ ތަރުތީބު[3] އަދި ވުޖޫހަށް ޙާލަތުގެ ތަރުތީބު ވެސް ބަޔާންކޮށްފައި ވާނެއެވެ[4] މި ފައިސަލާތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

12. ކުރީގެ ޙުކުމްތަކުގައިވާ މިގޮތަށް ބަންދުގައި ބަހައްޓަންޖެހޭ ސަބަބުތައް ޢަމަލީ ބަޔާންކޮށްދީފައި ހުރެއްޖެއްނަމަވެ. އަދި ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށާ ސަބަބު އެ ގޮތުގައި ޢަމަލީ ސާބިތުކުރުމަށް ބަލާނެ ކުރުވެރި ގާއިމުކުރުމަށް ބަހައްޓަން ޖެހޭ ކަމުގެ ބަދަލުވެދާނެ. ހަމައެހެން ހުކުމް ތުހުމަތު ހަމަޖެހިފައިވާ މައްސަލަ ތިބޭނެ ކުރީގެ ޙުކުމްތަކުގައިވާ ޙުކުމުގެ ބަންދުގައި ވަރު ގޮތެއް ނިންމާފައި ހަރުދަނާ ބަޔާންކޮށް މިންވަރުކުރުމުގެ

---

[3] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2020/SC-A/93 ޤަޟިއްޔާ

[4] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2020/SC-A/61 [2021] SC 54 ޤަޟިއްޔާ

ތަފްސީލުތައް ޝަރީޢަތްކުރުމާބެހޭ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދުގެ 13 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނެދީފައި އެބަ ހުއްޓެވެ.

13. މި މައްސަލައިގައި ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި [illegible] އިސްތިއުނާފު [illegible] ފަރާތުން މި [illegible] ދައުލަތުގެ ފަރާތުން [illegible] މި މައްސަލައިގައި [illegible] ދައުލަތުގެ ފަރާތުން [illegible] މި މައްސަލައިގައި [illegible]

މައްޗަށް ބަލާއިރު، މި މައްސަލައިގެ ބާވަތާއި ކަން ހިނގާފައިވާ ގޮތާއި ޝުޢޫރު ސިއްޙީގެ ހާލަތަކާއި މި އެންމެހައި ކަންކަމުގެ މައްޗަށް ޖުމްލަ ގޮތެއްގައި ބަލާއިރު މި މައްސަލައިގައި ހުށަހެޅިފައިވާ ހުށަހެޅުންތަކާއި ސަބަބުތަކާއި ކުރުމާއި ބަލާ ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނުގެ 13 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ށ) ގައި ބުނާ މިންގަނޑުން ވަޒަން ކުރާއިރު ޝުޢޫރު ސިއްޙީގެ އިތުރުން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ވަކި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ގައި ބުނާ ހުކުމެއް މި ހިނދަކު ވާޖިބުވާ އުޞޫލުން އަސާސީ މިންގަނޑަކުން ދައުލަތުން ސާބިތުކޮށްދެވޭ ވާކަމުގައި ބެލެވޭކަން ނެތެވެ.

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒު:

14. ޤާނޫނު ނަންބަރު: 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނު)ގެ 210 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށުގެ ބެލުން ވަޒަންކުރުމުގެ ކުރިން ވަކިންކުރެވިފައިވާ ޝަރީޢަތާ ދުރު ކަމުގައިވާ ގޮތުން ކުރެވޭ ތަރުތީބު ދީ ކުރެވޭ. ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ހެކިތަކުގެ ވަކިން ކަނޑައަޅާ ސާބިތުވެއެވެ. އެވަގުތުގެ ކުރިން ޝަރީޢަތް ސިއްރުގެ ބައިތިރިކުރުން އެނގޭނެ އެއްވެސް ހެއްކެއް ވާކަމެއް ދައުލަތުން ބައްޓަން ހަމަޖެހިއްޖެއެވެ. މިއާއި ގުޅޭ ވަކިން ކުރެވިފައިވާ ގޮތުން އެދިފައިވާ ހެކިތަކުގެ ތަފާތުތައް ދިނީ ސިއްރާ ޝަރީޢަތް ސިއްރުގެ ޙާލަތުގައިވާކަން އެގޮތަށް އިތުރު ކަމެއް އެނގެއެވެ. އަދި ތަކެތީގެ ސިއްރުގައިވާ އެއް އެއްބަސްވެއެވެ. ދައުލަތުން ޝަރީޢަތް ސިއްރުގެ މައްސަލަ ތަޙުޤީޤުވާ ވަކިކުރެވިފައިވާ ބެލެހެއްޓުމުގެ ކުރިން ގެނެސްދިން އެއްވެސް ހެއްކެއް ފާހަގައެއް ނުވި އެކަން ބެލެހެއްޓުމުގައި ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ ބަދަލެއް ނުކުރެވެއެވެ.

ހުކުމް:

ދެންފަހެ، ބަޔާންކޮށްދެވުނު ސަބަބުތަކަށް އެކުލެވިގެންވާ ހުކުމުން، ހިޔާލުތަކުގެ އެއްބަސްވުމުން ވަކިވާ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު P2C/MA/2021/145 އަމުރަށް ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭ

ވާތީ ސަބަބުތަކުގެ ގޮތުން މިމައްސަލައިގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ކަނޑައަޅައި، އެގޮތަށް ޙުކުމްކުރީމެވެ.

މި ޤަޟިއްޔާއަށް ބަލައި ޙުކުމް ކުރީ:

ފަނޑިޔާރު ޢަލީ ސަމީރު

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު
(ރިޔާސަތު)

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް